

נכב אורז החזיתי

דילמונה, זכותם של חיילים במרחב סיני לטוס במטוסים לחופשה, החבלה הצבאית במפעל מנועי פורבורמבה, העברת פליטים מעזה לגדה, סירוב הרבנים ערבים, ריכוז ענייני החסברה, שחרור אסירים ביטחוניים כשוחד ל ערב הבחירות, בסיסי טילים במצרים, אספקת ה„פאנטומים“, הפגיעה בת השקיה בירדן, הפעולה למען יהודי ברית המועצות, מעמדו של חיים ברשרת הנגלים, ריחוי רוטשילד בצינור הנפט, ועוד.

● נענינו על כמה שאלות. בין השאר על תפיסת חלקי „פאנטום“ בשווייץ מטוס „ג'טקומנדר“, הליקופטר בעזריהניווט בלוד, שיטת הניקוד לעב תלויה, אי-ההכרה בגיור הרפורמי, הפשטת נשים מתגירות במקרה.

● קריאות הביניים שלנו — חלקן מסעירות, חלקן מבוהות — יכלו לברך שני עמודים אלה.

מה זאת אופוזיציה? נדמה לי שהשבוע, הגיעה פעילות סיעתנו לשיא חדש, היא הראתה זאת בכל המישורים.

● הצבענו נגד תקציב המדינה — תפקידה הראשי של כל אופוזיציה. אולם רק שתי הסיעות הקומוניסטיות עשו כמונו. ארבע סיעות המתימרות להיות אופוזיציוניות — אגו"י, פא"י, ע"מ והמרכז החופשי — לא הצביעו נגד התקציב.

● היינו הסיעה היחידה בכנסת שהצביעה נגד סידרת החלטות, שקבעה כי משכורות הח"כים, השרים והדיונים וכו' ייקבעו בהצעת הכנסת, בה כל הדיונים הם חשאיים. תבענו, בנאום קצר, שהשכר ייקבע לעיני כל, בישיבה פומבית של מליאת הכנסת.

● היינו הסיעה היחידה שלא הצביעה בעד בחירת ח"כ קצנבלוגן, איש חרות, לסגן יו"ר הכנסת. בנאום קצר הצבענו על העובדה המחפירה שבנשיאות הכנסת אין אף נציג אחד של האופוזיציה, וגם על העובדה שגח"ל שולחת אליה נציג שאין לו שום נסיון בכנסת, ופסלה את הפרלמנטר בה"א הידיעה, ד"ר יוחנן באדר, שהסתכסך עם הנהגת מפלגתו.

אך מובן שחשובה מכל הפעולות הרבוגניות האלה היתה הפעולה האחת שלנו, ש השבוע הדים במרחב ובעולם: הצעתנו לסדר היום על „גישת הממשלה ל הפלסטיניות“.

על נושא זה היתה צריכה להשיב ראש-הממשלה, אולם כפי שהודיעה העיתונות ששר-החוץ ישיב, כדי שלא לתת לענין „חשיבות יתרה“, אכן, נימוק של ממשלה! הממשלה החליטה מראש להסיר את הענין מסדר-היום של הכנסת — עוד לפני מעתי את נאומו. אחרי שדיברתי, קרא שר-החוץ מן הכתב נאומו-השובה אותו הכ לפני שנתחלתי לדבר. ממילא הוא לא התייחס אף לאחת מטענותינו, והתח את עם יאסר עראפאת.

עשרות חברי-הכנסת, הקרובים לדעתנו בענין זה, פשוט לא הופיעו, בגלל המצפונות — ביניהם כל אנשי מפ"ם, מזכיר מפלגת-העבודה לובה אליאב, ועוד אליעד מל"ע ורק"ח נמנעו מהצבעה — ורק"ח מסרה הודעה שתקפה אותנו בו משה סנה הציע להעביר את הצעתנו להעדה — אך נזהר מלהזכיר „אומה פלסטינית“, „מדינה פלסטינית“.

יכוח זה לא הביא רק את הענין הפלסטיני לתודעת כל קורא-עיתון ומאזין-רדיו ראל, אלא עורר תגובות בכל תחנות-השידור הערביות ובעיתונות הערבית. להיחזק ה הקדיש לו מאמר ראשי, ורבים מעיתוני העולם הביטו את הידיעה. שר-החוץ ה חביב בורגיה הבן, קבע למחרת היום בהודעה רשמית בבון, כי הפתרון היחסי הסכם-שלום בין ישראל והפלסטינים.

בנאומו אמר אבן כי הממשלה מוכנה לדיון על בעיית השלום, אך לא על הישות הפלסטינית. בו ביום הגשנו הצעה חדשה לסדר היום — „בעיית השלום“. נשיאות הכנסת סירבה לקבל את ההצעה — בטענה ש„המיכסה“ שלנו נגמרה.

● היינו הסיעה היחידה שהצביעה נגד תקציב הכנסת עצמה, בתים נאום חריף ביותר, בו מתחנו ביקורת על הפיכת הכנסת למכשיר בידי הממשלה.

● נאמנו שני נאומים ארוכים נגד החוק „מירח יהודי“ והצבענו נגדו, אחרי שנדחו הסתייגויותינו הרבות. בעת היכוח הדהמנו את הכנסת בגילוי פרופזקול סודי של הנהלת המפד"ל (ראה כתבה), שהוכיח את הקנוניה בינה ובין שר-המשפטים.

● ניהלנו פעולה נמרצת כדי להציג במעורמיה את צביעות מוסדות הכנסת, שניהלו מסע-ליניץ נגדנו אחרי חלישת הדף מתעודת-הזהות של שלום כהן, ושעברו בשתקה על המעשה המחפיר של ח"כ מנחם פרוש, שורק על הארץ וירק על ספרית-פילה רפורמי, שהכיל את כל תפילות ישראל. שלום כהן חימשל את הבית כשקם ממקומו, ניגש לזוכן והרים את הסידור.

● הכרחנו את יו"ר הכנסת לפרסם מטעם הכנסת חוברת שהכילה חלק מן המכתבים שהגיעו אליו, מצד אזרחים שגיננו את התנהגותו כלפינו והעלו על נס את מלחמתנו שלנו. בעיקבות פירסום זה, ביטלנו את משפט-הריבה שהגשנו נגד מזכיר הכנסת וראש ליסת היר"ר, על חלקם בפירסום חוברת מכתבי ככיר באוניברסיטת תל-אביב, מכתב קולטיבי של מאה פועלי אתא-כורדני, ומכתבי אזרחים שונים.

● מחינו נגד חוסר הנוכחות של חברי-הכנסת במליאה, על-ידי כך שתבענו את מניין הקולות בהצבעה על נושא הנוגע לכל אורח — מחיר הגאז. כך נקבע בפרוטוקול שביום ב', בשעה 8.40 בערב, נכחו במליאה, מלבד היר"ר (צימרמן), השר יוסף ספיר ושני חברי סיעתנו, שישוה חברי-כנסת, 2 של מפלגת העבודה (סורקיס וארבל) וארבעה של סיעת גח"ל, שהעלתה את הנושא (נסים, מילמן, קורפו, פת).

● הגשנו שורה של שאילתות, בין השאר על הנושאים: אי-ביקורו של אבא אבן אצל הנה מרוץ, מחיר הקנייה היהודית בחברון, הדירה הפרטית שניתנה לרב של

יש דרך ליציאה מן הקיפאון הנורא. רווי הדם

רווחו של האמיל

עם ארגוני-הפידאיון לאורך גבולותינו וברחבי מצד שני.

ביום החמישי של מלחמת-ששת-הימים, פעולות-האיבה בעיצומן, פנינו במכתב ל הממשלה המנוחה, לוי אשכול, והצבענו לו מייך בקריאה אל העם הפלסטיני, להצ שלום של דו-קיום בין מדינת-ישראל ופ כבכולות ה-5 כיווני, ולערוך על כך מישו בשטחים שנכבשו.

לנו היה קל להגיע להצעה כזאת, מאחר שאנחנו העולם הזה, ידענו תמיד שאין דרך לשלום אלא ישיך עם האומה הפלסטינית. הגענו למסקנה זו חיילים במלחמת-העצמאות, כשעמדנו פנים אל פני הפלסטינים, עוד בטרם פלשו צבאות ערב ארצה. מדעתנו זו עד עצם היום הזה.

אולם מאז מלחמת-ששת-הימים פושט מוכה פרעיון זה הרבה מעבר לתחום הנינועתי.

קצרה היריעה מלהזכיר כאן את כל האישים ו בארץ ובחוץ-לארץ, שהגיעו למסקנה זו: אלופי צה האלוף (מיל.) מתי פלד, ואחרים שאין להזכיר או תיחם; הוגי-דעות דגולים כמו הפרופ' יעקב טלמון גים במפלגות רבות, כמו מזכיר מפלגת-העבודה הכנסת לובה אליאב ונדמה לי השר לשעבר, חבן אליהו שרון, חבר הכנסת אברהם עופר — ומעני אינם כאן; מוסדות כמו הארגון העולמי של הס היהודיים, הקשור להסתדרות הציונית; אפילו ממשלתיות סמויות, כמו זו המוציאה חוברות-הסבן „האגודה למען השלום“.

מרדכי סורקיס: מה עם „השמאל אורי אבנרי“ אין לי זמן להתווכח מה מאחד בעלי תפיסות שונות אלה? הוכחה שאפשר לצאת מן הקפאון ורווייהם שהשתרר מאז מלחמת-שש (המשך מעבר)

חזרה הישות הפלסטינית אף לרגע מלהלך אימים במרחב.

היא נשארה קיימת במחנות הפליטים שלא התפרקו. היא מצאה את ביטוייה בשרשרת בלתי-פוסקת של מרידות הנתינים הפלסטיניים נגד המימשל ההאשמי, החל מרציחת המלך עבדאללה ועד לימים האחרונים לפני מלחמת-ששת-הימים, כשהפעיל נכדו של המלך עבדאללה סנקים ומטוסים נגד הפלסטינים.

היא גרמה להפלמה בלתי-פורקת של מצב האיבה בין ישראל ובין שליטי ערב, ביניהם שליטים שהיו מוזמן כורתים שלום עמנו, אילוי לא התפיסה הבעיית הפלסטינית את העולם הערבי כולו.

היא מצאה, לבסוף, את גילוייה בקיומם ובהתחזקות של ארגוני-הפידאיון, שהחלו כסוכנים של צבאות-ערב, ושהפכו עתה גורמים עצמאיים, המאיימים על מישטרי ערב והקובעים במידה רבה את קצב ההסלמה המלחמתית בינם ובינינו.

מעשיהם הרצחניים של אירגונים אלה, הי שיטות הפסולות שהם נוקטים בהן, אינם צריכים להסחיא את דעתנו מן העובדה שאלה הם אירגונים פלסטיניים, הנושאים את השם „פלסטין“ בשמותיהם, שדגל פלסטין בתנופת מעל למחנותיהם, שמצוקת העם הפלסטיני היא קרקע צמיחתם, ושאיתו לעצמאות לאר מית מפסקת להם את כוחי-המחץ.

מכתב לראש-הממשלה

עד מלחמת-ששת-הימים, שנגרמה במישרין על-ידי פעולות הפידאיון הפלסטיניים משטח סוריה, לא היה קיים מגע ישיר בין ישראל והעם הפלסטיני.

אולם בעקבות הנצחון הכביר של צה"ל, נוצר המגע הישיר בשני המישורים — הקשר עם אוכלוסיית השטחים, שהוא רוב העם הפלסטיני, מצד אחד; והעימות הצבאי

להלן נאומו של אורי אבנרי להנמקת הצעתנו לסדר היום: „גישת הממשלה ליישות הפלסטינית“.

אורי אבנרי: כמו רוח אביו של האמלט, מרחפת הישות הפלסטינית מזה 22 שנה על במת המרחב, אינה מרפה ואינה נותנת מנוח.

אינני בא היום להתפלמס, לתקוף, למתוח ביקורת. אני בא לבקש את הממשלה, לה פ" ציר בכנסת, לתת את דעתה על עצם הבעייה, לדון בה בצורה מקיפה, אובייקטיבית ותכ" ליתית.

המדינה שלא קמה

בחודש נובמבר 1947 החליטה עצרת האומות המאוחדות להקים בארץ זו שתי מדינות ריבוניות — האחת יהודית והאחת ערבית, כשהן צורות ביניהן באיחוד כלכלי. על פי החלטה זו היו צריכות לקום בארץ, זו בצד זו, מדינת ישראל ומדינת פלסטין.

עקב התנגדותה המוויינת של האומה הערבית הפלסטינית לא יצאה החלטה זו לפועל.

אבא אבן: מדינה ערבית, לא פלסטינית.

אורי אבנרי: אמרתי: מדינה יהודית ומדינה ערבית.

במהלך הדברים קראה לעצמה המדינה היהודית „מדינת ישראל“, והמדינה הערבית, אילו היתה קמה, היתה קוראת לעצמה, כמוכן, „מדינת פלסטין“.

משה ורטמן: מנין אתה יודע?

מרדכי סורקיס: הוא כותב היסטוריה לבד.

אורי אבנרי: במהלך המלחמה שנכפתה עלינו, צורפו חלקי המדינה הערבית המיועדת לישראל, לירדן ולמצרים. בתום אותה מלחמה שוב לא היתה הישות הפלסטינית קיימת כממשות מדינת ריבונית. יכלו אנשים להשלות את עצמם כי האומה הפלסטינית אכן חזלה מלהתקיים.

אולם כאותה רוח במחזהו של שקספיר, לא